

OSTANKI PRETEKLOSTI

1. Obkroži črke pred pravilnimi trditvami. Pravilne so tri.

3/

- Zgodovino ustvarjamo vsa živa bitja na planetu.
- Zgodovina je veda o preteklosti.
- Zgodovina dogodke v preteklosti le opisuje.
- Zgodovina proučuje razvoj človeštva od njegovega nastanka do danes.
- Zgodovinar je oseba, ki proučuje dogajanje v preteklosti.
- Za razumevanje sedanjosti poznavanje preteklosti ni pomembno.

S pomočjo slike razloži, s katero vrsto virov delajo arheologi.

a) Katero vrsto virov preučuje?

b) Opiši enega izmed načinov dela arheologov.

2

2. Slike prikazujejo različne zgodovinske vire.

5/

- Poimenuj posamezne zgodovinske vire.
- Zapiši ustanovo, v kateri je najpogosteje hranjena ta vrsta zgodovinskih virov.
- S števkami od 1 do 3 oceni zanesljivost zgodovinskega vira, s tem da je 1 najzanesljivejši, 3 pa najmanj zanesljiv vir.
- Pojasni, zakaj si se tako odločil.

Fotosteka Narodnega muzeja, foto T. Lauko

a) _____

b) _____

c) _____

č) _____

a) _____

b) _____

c) _____

a) _____

b) _____

c) _____

3. Zgodovinski viri:

4/

a) Kje vse lahko najdemo zgodovinske vire?

_____

_____

b) Kako lahko najdemo zgodovinske vire?

_____

_____

4. Poveži strokovnjake, ki preučujejo zgodovinske vire, z njihovim delom. Veliko črko iz levega stolpca preneseš na ustrezno črtico v desnem sto 4/

A kustos _____ zbira, hrani in preučuje muzejsko gradivo
 B arhivar _____ piše o preteklih dogajanjih na osnovi preučevanja pisnih virov
 C knjižničar _____ znanstvenik, ki proučuje izumrla živa bitja
 Č zgodovinar _____ zbira in ureja pisne vire ter skrbi za njihovo hranjenje
 D paleontolog _____ posreduje informacije o gradivih in iz gradiv obiskovalcem knjižnice

Različne ustanove hranijo določeno vrsto zgodovinskih virov.

5/

Spodnjo razpredelnico dopolni tako, da vpišeš manjkajoče ustanove, oziroma zgodovinske vire, ki jih navedena ustanova hrani.

USTANOVA?	KAJ HRANIJO?	Kakšno nalogo te ustanove še opravljajo poleg hranjenja?
arhivi		
	hranijo predvsem materialne vire	
knjižnice		
	hranijo likovna in umetniška dela	

5. Ljudje se v času orientiramo s pomočjo koledarje 3/

A) Kaj nam koledarji povedo?

_____

B) Na osnovi katerih opazovanj so nastali prvi koledarji?

_____

c) Kateri koledar uporabljamo danes in je v veljavi v večini držav?

_____

6. Dogajanje v preteklosti nam je razumljivo le, če posameznim dogodkom določimo čas dogajanja. Dopolni besedilo tako, da na manjkajoče črte vstaviš ustrezne pojme o štetju let.

3/

Danes je v večini dežel po svetu (tudi pri nas) uveljavljeno _____ štetje let. To štetje se začne z rojstvom _____, začetnika krščanske vere. Čas pred njegovim rojstvom imenujemo čas pred _____ ali pred _____ štetjem. Čas po njegovem rojstvu pa čas po _____ ali po _____ štetju.

7. Dogajanje v preteklosti je razdeljeno na posamezna zgodovinska obdobja.

Spodnjo razpredelnico dopolni tako, da vpišeš manjkajoče obdobje oziroma trajanje obdobja. S številkami od 1 do 5 jih razvrsti tako, kot so si sledila. S številko 1 označi najstarejše, s številko 5 pa najmlajše zgodovinsko obdobje. 4/

VRSTNI RED	OBDOBJE	TRAJANJE
		od 476 do 1492

	prazgodovina	
		od 1900 dalje
	novi vek	
		od 4000 pr. Kr. do 476 po Kr.

8. Izračunaj trajanje in starost, oz. določi stoletje.

3/

- a) Prvi rimski cesar se je rodil leta 63 pr. n. št., umrl pa leta 14. n. št. Koliko let je živel? _____
- b) Žička kartuzija je bila ustanovljena leta 1146. Koliko let je stara? _____
- c) Krištof Kolumb je leta 1492 odkril Ameriko. V katerem stoletju je bilo to? _____

Navedi dva razloga, ki sta vplivala na nastanek in razvoj pisave v prvih visokih kulturah.

2/

Dobro si oglej fotografijo ene izmed prvih pisav in odgovori na vprašanja:

3/

- a) Kako se pisava imenuje? _____
- b) Katera civilizacija jo je uporabljala? _____
- c) Na kakšno podlago so jo zapisovali? _____

8.aV starem Egiptu je bil pismen 1 od 100 prebivalcev. Kaj lahko iz tega podatka sklepamo o cenjenosti poklica pisarja?

2/

9. Pazljivo preberi spodnje trditve. Če je trditev pravilna, obkroži DA, če je napačna, obkroži NE in jo pravilno zapiši.

4/

1. Pisava zaznamuje prelomnico med srednjim vekom in novim vekom. DA NE
2. Prve črke so razvili Feničani pred okoli 3000 leti. DA NE
3. Mezopotamci so pisali na papirus. DA NE
4. Pergament je s posebnim postopkom ustrojena živalska koža. DA NE

Razloži, kaj je KODEKS.

2/

10. Kdo velja za izumitelja tiskarskega stroja?

1/

11. Navedi tri dejavnike/razloge/ elemente, zakaj je izum tiska pomemben za sodobni svet.

3/

12. Napiši, po čem so znani.

Johannes Gutenberg _____

»Le vkup, le vkup, le vkup, le vkup uboga gmajna« _____

Abecednik in Katekizem _____

3	
---	--

16.

a) Po katerem dogodku so začeli šteti leta Grki? _____

b) Katerega leta? _____

c) Po katerem dogodku štejemo leta mi? _____

d) Naš koledar se imenuje GREGORIJANSKI ali JULIJANSKI (obkroži).

2	
---	--

17. Kaj označujemo s pojmom kulturna dediščina? _____

_____

18. Kako delimo kulturno dediščino? Navedi po en primer vsake.

_____ in _____

_____

19. Kdo proučuje in skrbi za kulturno dediščino? Navedi 3 primere.

_____

19.a Kaj je na seznamu UNESC-ove kulturne dediščine na Slovenskem?

_____

20. Razloži razliko med šegami in navadami. Navedi po 2 primera šeg in 2 navad.

_____

_____

_____

21. Kaj praznujemo v Sloveniji 25. 6. in 31. 10.? _____

_____